

sygn. akt III RC 196/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 12 stycznia 2024r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Hubert Wnorowski
Protokolant	st. sekr. sądowy Julita Anczewska

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2024r.. w K. sprawy

z powództwa **M. M. M. (1)**

przeciwko **S. M.**

o ustanowienie przez sąd rozdzielenia majątkowej

I. Ustala z dniem 21 września 2023r. rozdzielenie majątkowe powódki M. M. M. (1) i pozwanego S. M. wynikającą z zawarcia przez nich małżeństwa w dniu 30.06.1984r. przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w R. numer aktu małżeństwa 2808053/00/AM/ (...).

II. Koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

Sędzia Hubert Wnorowski

UZASADNIENIE

Uzasadnienie faktyczne

Powódka M. M. (2), działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wystąpiła z powództwem o ustanowienie rozdzielenia majątkowej w małżeństwie powódki i pozwanego S. M. z datą wsteczną tj. od dnia 25 maja 2023 roku. Nadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w małżeństwie powódki i pozwanego zawartym w dniu 30 czerwca 1984 r. panuje ustrój ustawowej wspólności majątkowej. Strony nie zawierały umów majątkowych małżeńskich. Powódka wyprowadziła się ze wspólnego domu w sierpniu 2022 roku w związku z przemocą stosowaną przez pozwanego, a także jego romans z inną kobietą. Dnia 14 września 2022 roku powódka złożyła pozew rozwodowy, który zaskutkowało wydaniem w dniu 25 maja 2023 roku wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie orzekającym rozwiązanie małżeństwa stron. Orzeczenie powyższe zostało zaskarżone przez obie strony. Wskazała również, że strony posiadają wspólny majątek, w tym m.in. dom jednorodzinny wraz z wyposażeniem oraz pojazdy mechaniczne o łącznej wartości 1 020 000 zł. W dalszej części pozwu podniesiono, że powódka nie korzysta z majątku wspólnego, w domu zamieszkuje pozwany wraz z nową partnerką, powódka nie ma też dostępu do rachunków bankowych, z których pozwany systematycznie do dnia 25 lutego 2023 roku wypłaca sumy pieniędzy. Znalazła się również informacja, że pozwany na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Kętrzynie z dnia 23 marca 2023 roku w sprawie II K 583/22 ma orzeczony zakaz zbliżania się do powódki.

W odpowiedzi na pozew pozwany S. M. wniósł o ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy stronami z dniem 14 września 2022 roku r.. Pozwany wniósł również o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że zgadza się na ustanowienie w małżeństwie rozdzielności majątkowej w związku z pozostawaniem w faktycznej separacji, jednak datą ustanowienia powinien być 14 września 2022 roku, czyli chwila wszczęcia procesu o rozwód. Od tej daty strony prowadzą odrębne gospodarstwa domowe, a powódka zamknęła w tym czasie wspólny rachunek bankowy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Strony zawarły związek małżeński w dniu 30 czerwca 1984 r. Strony mają czworo dorosłych już dzieci. W małżeństwie stron panuje ustrój ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej.

Dowody: odpis zupełny aktu małżeństwa, zeznania stron.

Do sierpnia 2022 roku strony zamieszkiwały we wspólnym domu położonym w R. przy ul. (...). W trakcie małżeństwa powódka zajmowała się dziećmi, a także pracowała w niepełnym wymiarze czasu pracy. Pozwany natomiast był budowlancem, a od marca 2001 roku prowadził własną działalność gospodarczą (usługi remontowo – budowlane). Do sierpnia 2022 roku strony prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. Miały wspólny rachunek bankowy, jednak nie gromadzili tam znacznych środków pieniężnych. Pozwany przekazywał środki na utrzymanie domu i rodziny. Powódka nie miała wiedzy na temat osiągniętych przez męża dochodów. Nie miała też dostępu do rachunków bankowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. W domu znajdowała się szuflada z pieniędzmi, były to środki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, z której powódka brała niewielkie kwoty na utrzymanie domu i zakupy.

Dowody: zeznania stron i świadka R. M..

W sierpniu 2022 roku powódka wyprowadziła się ze wspólnie zajmowanego domu. Powodem było stosowanie przemocy psychicznej i fizycznej przez jej męża. Za powyższe pozwany została skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Kętrzynie z dnia 23 marca 2023 roku wydanym w sprawie II K 583/22 na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat. Orzeczony został również wobec pozwanego środek karny w postaci zakazu zbliżania się do powódki.

Dowód: akta sprawy II K 583/22.

Od czasu opuszczenia wspólnego miejsca zamieszkania przez powódkę strony nie wracały już do siebie. Do czasu orzekania w niniejszej sprawie zamieszkiwały oddzielnie prowadząc samodzielnie gospodarstwa domowe. Powódka w dniu 14 września 2022 roku złożyła pozew rozwodowy do Sądu Okręgowego w Olsztynie. We wrześniu 2022 roku zamknęła również wspólny rachunek bankowy stron, a także zmieniła deklarację dot. wywozu śmieci z nieruchomości przy ul. (...) w R.. Opuszczając wspólny dom powódka nie zabrała rzeczy stanowiących jego wyposażenie, ani innych składników wspólnego majątku. Po pewnym czasie, w asyście policjantów, zabrała z domu należącą do niej biżuterię.

Dowód: przesłuchanie stron i świadka R. M..

Na majątek stron składał się dom jednorodzinny położony w R. przy ul. (...) wraz z wyposażeniem, samochód marki B. (...) o nr rej. (...), samochód dostawczy marki V. o nr rej. (...), pojazd marki D. (...) o nr rej. (...). Bezspornym jest w sprawie, że majątkiem wspólnym stron dysponował pozwany. Korzystał również samodzielnie z rachunku bankowego zarejestrowanego na prowadzoną przez niego działalność gospodarczą. Z tego rachunku na przełomie 2022 i 2023 roku wyprowadzone zostały przez pozwanego kwoty pieniężne w wysokości około 80 000 złotych.

Dowód: zeznania stron, wyciągi z rachunków bankowych.

Z dniem 1 stycznia 2023 roku pozwany zawiesił prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą. Otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z nową partnerką.

Dowód: wydruk z (...), zeznania stron.

Dania 25 maja 2023 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie o sygn.. akt VI C 1162/22 wydał wyrok, na mocy którego rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód z winy pozwanego oraz zasądził alimenty na rzecz powódki w kwocie 700 złotych miesięcznie. Wyrok powyższy w wyniku zaskarżenia przez obie strony nie jest prawomocny.

Dowód: wyrok z dnia 25.05.2023r., informacja z SA w B..

Uzasadnienie prawne

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego oraz zasad doświadczenia życiowego. Sąd oparł się na treści dokumentów urzędowych załączonych do akt sprawy i dał im wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.). Materiał dowodowy obejmujący złożone do akt dokumenty należało uznać za w pełni wiarygodny i dający pełną możliwość czynienia na jego podstawie ustaleń faktycznych. Prawdziwość dokumentów, z których przeprowadzono dowód, nie nasuwała zastrzeżeń. W ocenie Sądu stanowiły one wiarygodne źródło zawartych w nich informacji.

Sąd pozyskał nadto dowody z zeznań stron – powódki M. M. (2) oraz pozwanego S. M., słuchanych w trybie art. 303 k.p.c. i art. 304 k.p.c. Oraz zeznania świadka R. M.. Sąd stwierdził, że przedmiotowe zeznania pozostają w ogólności zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w aktach postępowania. W zdecydowanej części zeznania ze sobą wzajemnie korespondują, znajdują również potwierdzenie w dokumentach, które na skutek inicjatywy obu stron procesu zostały w aktach sprawy zgromadzone. W tym zakresie Sąd uznał je za wiarygodne źródła dowodowe oraz poczynił podstawą wydanego rozstrzygnięcia. Sąd odmówił wiary zeznaniom stron w takiej ich części, która - zakwestionowana przez stronę przeciwną - nie została potwierdzona innym dowodem.

Zgodnie z art. 52 § 1 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej. Rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu (§ 2).

Należy podkreślić, że ważnymi powodami, o których mowa w przepisie art. 52 § 1 k.r.o., jest m.in. okoliczność, że małżonkowie żyją w rozłączeniu i jest to stan trwały (separacja faktyczna). Przez ważne powody w rozumieniu powołanego wyżej przepisu rozumie się najogólniej takie sytuacje, w których dalsze trwanie wspólności majątkowej pociąga za sobą poważne zagrożenie - lub tym bardziej naruszenie - interesu majątkowego małżonka żądającego zniesienia wspólności.

Sąd rozpoznający sprawę zgadza się z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23.12.2022r. (I CSK 3491/22), zgodnie z którym rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia (art. 52 § 2 zd. 1 k.r.o.), przy czym w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu. Ocena, czy chwilą, z którą ma zostać ustanowiona rozdzielność majątkowa, ma być data wydania wyroku, wniesienia pozwu czy też inny dzień, w szczególności poprzedzający wytoczenie powództwa, podlega swobodnemu uznaniu sądu. Niedopuszczalne jest jedynie oznaczenie chwili ustania wspólności z dniem późniejszym od daty uprawomocnienia się wyroku.

Trzeba wskazać, że ustalenie daty zniesienia wspólności ustawowej jest następstwem ustaleń faktycznych, pozwalających określić moment, w którym dalsze pozostawanie w tej wspólności, ze względu na ważne powody, nie

jest możliwe. Jednym z ważnych powodów w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. jest długotrwała separacja małżonków, mająca swe źródło w nieporozumieniach między nimi, która sprawia, że małżonkowie tracą zdolność wykonywania aktów zarządu majątkiem wspólnym. Przy czym należy podkreślić, iż "ważnym powodem" w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. nie jest każda postać (przejaw) separacji faktycznej małżonków, lecz tylko taka, która zarazem uniemożliwia im lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie ich majątkiem wspólnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2000 r. w sprawie o sygn. akt II CKN 401/00, LEX nr 548761; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 r. w sprawie o sygn. akt II CKN 1070/98, LEX nr 50872).

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, co do zasady, jednak nie w zakresie daty ustanowienia rozdzielnosci majątkowej.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że strony zgadzały się na ustanowienie w ich małżeństwie rozdzielnosci majątkowej. Powódka domagała się jednak jej ustania z dniem 25 maja 2023 roku tj. dniem wydania przez Sąd Okręgowy w Olsztynie orzeczenia o rozwiązaniu małżeństwa, zaś pozwany z dniem 14 września 2022 roku tj. dniem złożenia pozwu rozwodowego przez powódkę. Oba żądania stron, w zakresie daty ustalenia rozdzielnosci, zdaniem Sądu mają jedynie symboliczny charakter. Nie wynikają bowiem z zaistniałej pomiędzy małżonkami sytuacji faktycznej, która uniemożliwiałaby wspólny zarząd majątkiem wspólnym.

Trzeba podkreślić, że skoro wspólność majątkowa jest przypisaną małżeństwu jego cechą ustrojową, to orzeczenie jej zniesienia może nastąpić tylko w okolicznościach wyjątkowych, a w żadnym wypadku nie wcześniej niż w dniu, w którym aktualne staje się ustalenie istnienia ważnych powodów w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o.

Wykazanie ważnych powodów, dla których Sąd miałby ustanowić rozdzielnosc majątkową z datą wcześniejszą niż wytoczenie powództwa, spoczywało na stronie powodowej. Z tego obowiązku powódka nie wywiązała się należycie. W swoim przesłuchaniu powódka również nie potrafiła uzasadnić wskazanej w pozwie daty ustalenia rozdzielnosci.

Znamiennym jest, że strony w dużej mierze skupiły się na wskazywaniu, że w równych częściach przyczyniły się do powstania majątku, jednak ta okolicznosc będzie miała znaczenie dopiero w sytuacji podziału majątku. Sąd bowiem w analizowanej sprawie nie bada, jak doszło do powstania majątku i czyje starania w tym zakresie były większe.

Strony przez wiele lat prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, w kwestiach finansowych nie pojawiały się konflikty. Powódka nawet w trakcie wspólnego zamieszkiwania nie miała pełnej wiedzy o dochodach męża, rentowności prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i rozliczeń z kontrahentami.

Dla Sądu niejednoznaczne są również operacje dokonywane przez pozwanego na rachunku bankowym. Faktem jest, iż pod koniec 2022 roku i na początku 2023 roku pozwany dokonywał wypłat i przelewów w dosyć sporych kwotach. Jednak sama ta okolicznosc nie może przesądzać o fakcie marnotrawienia majątku stron. Pozwany w swoich zeznaniach bardzo enigmatycznie opowiadał o rozliczeniach finansowych za okres ostatniego roku. W tej mierze Sąd nie dał wiary jego zeznaniom, brak jednak było dowodów na zweryfikowanie jego twierdzeń.

Niezależnie także od powyższego strona powodowa nie wykazała w żaden sposób, że M. M. (2) została pozbawiona i z jaką datą możliwość zarządu majątkiem wspólnym. Sąd uwzględnia co prawda fakt skazania pozwanego za przestępstwo znęcania się, jednak powódka nigdy nie zwracała się do męża o wydanie żadnego składnika majątku, nie występowała też z powództwem o nakazanie opuszczenia przez pozwanego wspólnego domu, pomimo iż był sprawcą przemocy. Jednocześnie z ustalonego stanu faktycznego wynika, że nigdy nie zarządzała ruchomymi składnikami majątku, które de facto służyły do prowadzenia działalności przez pozwanego.

Reasumując, w stanie faktycznym niniejszej sprawy istnieją ważne powody uzasadniające ustanowienie w małżeństwie stron rozdzielnosci majątkowej. Stąd też powództwo zostało uwzględnione. Sąd jednak nie znalazł w sprawie wyjątkowych okolicznosci, które uzasadniałyby ustalenie tej rozdzielnosci z datą wcześniejszą niż wytoczenie powództwa

Mając na uwadze powyższe, Sąd, na mocy art. 52 § 1 k.r.o., orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu, stosownie do art. 100 k.p.c. Interesy stron były co do zasady zbieżne. Pozwany uznał powództwo przy pierwszej czynności (tj. w odpowiedzi na pozew), strony różniły się tylko w zakresie daty ustalenia rozdzielnosci i każda z nich uległa w tym samym zakresie.

Sędzia Hubert Wnorowski